

Perspectiefnota

2020 - 2024

Colofon

Perspectiefnota 2020 - 2024 is een uitgave van de gemeente Renkum

Inhoud en vormgeving

Gemeente Renkum

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Visie en kernwaarden	5
Opbouw	6
Opgave Perspectiefnota	7
Uitwerking voorstellen	10
01 Samenleving	11
02 Omgeving.....	18
03 Organisatie	28
04 Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en vpb	32

Inleiding

De afgelopen edities van de perspectiefnota zijn steeds ingeleid met een weinig positieve statusupdate van onze financiële situatie: 'De financiële positie van de gemeente vraagt om een heroverweging van het gemeentelijke beleid' (Perspectiefnota 2019-2023) en 'We moeten hard werken en duidelijke keuzes maken om onze middelen in balans te brengen en te houden' (Perspectiefnota 2018-2022). Deze statusupdates schetsten een niet al te positief financieel vooruitzicht. Daarnaast gaven ze de noodzaak aan van het maken van keuzes en het passend maken van ons takenpakket en het voorzieningenniveau bij de omvang van onze gemeente.

Gelet op onze financiële situatie weer een jaar verder, is het verleidelijk en gerechtvaardigd om ook deze perspectiefnota te beginnen met eenzelfde statusupdate. Alleen hebben we dit jaar te maken met een situatie die anders en nog serieuzer is dan de vorige jaren: de COVID-19 (coronavirus) pandemie. De effecten van de pandemie en de maatregelen die in het kader hiervan de afgelopen periode zijn (en nog steeds worden) genomen hebben een directe en grote impact op onze samenleving. In dat opzicht zijn ze veel minder abstract dan de vooruitzichten en beleidsmaatregelen die worden geschetst in een perspectiefnota.

De ontwikkelingen en maatregelen die worden genomen om de uitbraak onder controle te krijgen volgen elkaar nog steeds snel op. Hoewel direct voelbaar voor onze inwoners die hun baan zijn kwijtgeraakt, kinderen die niet naar hun school en sport hebben kunnen gaan, ondernemers die hun omzet hebben zien verdampen en ouderen die geen bezoek van hun naasten (hebben) mogen ontvangen, is de impact (op de lange termijn) van de situatie op de samenleving en nog niet helemaal duidelijk. Ook voor ons is de impact onduidelijk. De afgelopen weken hebben we verschillende acties ondernomen en keuzes gemaakt om ook in de nabije en wat verdere toekomst de effecten van de crisis aan te kunnen. Het is echter nog niet duidelijk in welke mate we deze gecompenseerd krijgen door het Rijk. Vooralsnog gaan we wel uit van volledige compensatie door het Rijk.

Vorig jaar hebben we een intensief traject doorlopen om een sluitende begroting te presenteren, ondanks de ontoereikende bekostiging vanuit het Rijk voor taken die de afgelopen jaren bij ons zijn ondergebracht. In dit traject hebben we onze rol en positie als gemeente onder de loep genomen, en gekeken in hoeverre onze activiteiten bijdragen aan het bereiken van onze doelstellingen. We hebben dit gedaan vanuit de gedachte dat we als gemeente van meerwaarde zijn voor de Renkumse samenleving en zelfstandig onze keuzes willen maken.

Ondanks dat die noodzaak er zeker is, hebben we besloten dit jaar niet weer een dergelijk traject te doorlopen, eentje waarbij we nog kritischer gaan kijken naar onze taken en rollen. We kiezen ervoor om de negatieve financiële ontwikkelingen wat betreft onze huidige taken inzichtelijk te maken. We zetten hier vervolgens geen nieuwe bezuinigingen tegenover. Hiervoor zijn een aantal redenen:

- We willen echt vasthouden aan onze doelstellingen die we essentieel vinden voor de Renkumse samenleving, de leefbaarheid en het functioneren van de gemeentelijke organisatie.
- We verwachten dat nieuwe bezuinigingen er toe leiden dat de Renkumse economie minder snel zal herstellen in een post-coronatijd dat er ongetwijfeld ook anders uit zal zien.
- We verwachten dat nieuwe bezuinigingen er toe leiden dat het voorzieningenniveau en de leefbaarheid in onze dorpen er op achteruit gaan, en dat inwoners die zorg en ondersteuning nodig hebben die niet meer goed kunnen krijgen.

- We willen het voorzieningenniveau en de sociale infrastructuur van onze samenleving niet verder afbreken als dat een gevolg is van onvoldoende structurele Rijksmiddelen die we ontvangen voor de (nieuwe) taken en wetten die we uitvoeren en uit gaan voeren.
- We zien immers een relatief groot aantal nieuwe taken en wetten op ons afkomen waarbij het maar zeer de vraag is of het Rijk bij deze taken wel voldoende structurele middelen beschikbaar geeft.
- We geven daarmee een belangrijk signaal af aan onze toezichthouder en het Rijk dat verandering in de herverdeling van fondsen nodig is en financiële solidariteit tussen de verschillende overheidslagen het uitgangspunt moet worden. We moeten het samen doen.

We moeten dus scherp aan de wind zeilen, waarbij we de koers vasthouden die we hebben uitgezet in de perspectiefnota van vorig jaar. Dat betekent dat we geen ruimte hebben voor nieuwe wensen en/of nieuw beleid. Toch hebben we in deze perspectiefnota een lijstje opgenomen van wensen en nieuw beleid waar we geen middelen voor hebben, maar die wel noodzakelijk zijn om onze doelstellingen (beter) te bereiken. We vinden het wel belangrijk om aan de raad en de samenleving duidelijk te maken dat we deze stuk voor stuk wel graag willen realiseren. De uitdaging is daarbij om in de politieke afwegingen een balans te vinden tussen wensen en dekking. Indien we een wens of nieuw beleid willen opnemen in de begroting vraagt dat ook het maken van keuzes in wat we de dan niet meer doen (nieuw voor oud).

Verder gaan we aan de slag met het inzichtelijk maken van nieuwe ontwikkelingen en taken waar we als gemeente mee te maken krijgen – zoals beschermd wonen, de Wet inburgering en de herverdeling van het gemeentefonds – en wat dat betekent voor de uitkering die we ontvangen vanuit het Rijk.

Visie en kernwaarden

Onze visie: kernwaarden van Renkum

Renkum is door de unieke ligging tussen Rijn en Veluwe een mooie gemeente. We hebben met ons groen veel te bieden en we willen dat zo veel mogelijk mensen daarvan kunnen genieten, zonder dat daarmee het landschap onder druk komt te staan en aan waarde gaat verliezen. Als Airborne gemeente hebben we ook een bijzondere geschiedenis. We willen dat toekomstige generaties zich blijvend kunnen herinneren met welke inzet gevochten is voor de vrede die we sindsdien in ons land kennen. We houden de betekenis van deze geschiedenis levend.

De schaal en omvang van onze gemeente en de dorpen maakt samenwerking goed mogelijk. We kennen elkaar en dat maakt dat samenwerking op veel terreinen op een natuurlijke manier kan ontstaan. Zo organiseren we hulp en ondersteuning voor inwoners die dat nodig hebben dichtbij, en zetten we in op preventie en lichte ondersteuning om complexe zorgvragen te voorkomen. Onze dorpen waarderen we voor hun eigenheid en diversiteit. We zijn zes dorpen en samen één gemeente. We willen voor onze inwoners een passend voorzieningenniveau handhaven. We kijken daarbij naar de aanwezigheid van voorzieningen op het niveau van het zijn van één gemeente en niet specifiek naar voorzieningen per dorp.

Onze visie: de kernwaarden voor Renkum

Om de kernwaarden van Renkum te behouden en te versterken, willen we een resultaatgerichte, betrouwbare en wendbare organisatie zijn. Met wendbaar bedoelen we dat we ons kunnen aanpassen aan een steeds veranderende omgeving, en we onze mensen en middelen zodanig inzetten dat we meerwaarde blijven creëren voor de Renkumse samenleving. We moeten efficiënt en doelgericht onze taken blijven uitvoeren voor zo weinig mogelijk publiek geld. Onze inwoners verwachten echter ook dat ze zoveel als mogelijk vooraf betrokken worden en ook zelf het initiatief kunnen nemen. Dat betekent dat we keuzes moeten maken, want we kunnen niet met alles (tegelijkertijd) aan de slag.

Het helpt daarom om te werken met een duidelijke focus, te prioriteren en vervolgens slim te organiseren. We hebben drie thema's waar we concreet op willen inzetten de komende jaren: betrouwbare dienstverlening, goed werkgeverschap en optimale samenwerking.

Met betrouwbare dienstverlening bedoelen we dat we bereikbaar, toegankelijk, zoveel mogelijk digitaal, duidelijk en veilig onze gemeentelijke diensten aanbieden. Het gaat daarbij niet alleen over het uitgeven van bijvoorbeeld paspoorten, maar over de dienstverlening over de gehele breedte van onze organisatie. Een goede dienstverlening en een veranderende omgeving vragen ook om een aanpak waarbij van buiten naar binnen wordt gekeken. Dat betekent dat onze medewerkers midden in de samenleving moeten staan. We hebben goede medewerkers nodig hebben die in staat zijn om zich aan te passen, die verantwoordelijkheid nemen, die bij zijn op hun vakgebied en die in ontwikkeling blijven. Deze medewerkers hebben we, maar om ze aan ons te binden en waar nodig anderen aan te trekken moeten we wel een goede werkgever zijn. Dat houdt in dat we goede arbeidsvoorwaarden, een aantrekkelijke werkomgeving en een aansprekende organisatiecultuur hebben.

We werken ook samen waar dat helpt en nodig is. Grote uitdagingen en strategische opgaven kunnen we als individuele gemeente niet alleen oppakken en vragen om samenwerking met onze buurgemeenten en andere overheden. Daarmee behouden we niet alleen onze zelfstandigheid, maar creëren we ook synergie en mogelijkheden voor het aantrekken van extra middelen bij het Rijk en Europa. Samenwerken doen we ook met onze partners in bijvoorbeeld het sociaal domein. We hebben immers een gedeelde verantwoordelijkheid en moeten gebruik maken van hun kennis. Tot slot werken we uiteraard ook samen met onze inwoners, ondernemers en verenigingen. Alleen op die manier kunnen we onze inhoudelijke doelen behalen, en meerwaarde voor en draagvlak in de samenleving creëren.

Opbouw

In het volgende onderdeel geven we eerst aan welk beeld deze perspectiefnota schetst. Vervolgens wordt per programma uitgebreider ingegaan op de ontwikkelingen die we zien en de keuzes die dat met zich meebrengt.

Opgave Perspectiefnota

Het financiële beeld voor de meerjarenbegroting dat ontstaat op basis van deze perspectiefnota is als volgt:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
Primitieve begroting	90	44	271	376	530
Bijstelling vjn i.r.t. reeds genomen raadsbesluiten	0	-52	-14	-14	-14
Subtotaal	90	-8	257	362	516
Bijstelling vjn met resultaat	219	-312	-154	-230	-253
Invulling taakstellingen	-205	-83	-5	0	
Subtotaal	104	-403	98	132	263
Bijstelling vjn meerjarig neutraal	-80	55	25	0	0
Bijstelling vjn i.r.t. Corona	0	0	0	0	0
Meerjarenbegroting na voorjaarsnota	24	-348	123	132	263
Perspectiefnota 2020-2024	-60	-301	-213	-212	-211
Totaal meerjarenbegroting	-36	-649	-90	-80	52

Daarnaast zijn in deze perspectiefnota meerdere (wettelijke) ontwikkelingen opgenomen, waarvan we de financiële effecten op dit moment nog niet in kunnen schatten. Maar waarvan we wel weten dat deze effecten er zijn. Verder zijn in de meerjarenbegroting nog een flink aantal taakstellingen opgenomen. Samen met de onduidelijkheden rondom de lange termijn effecten van corona, maakt dit dat onze financiële situatie opnieuw zorgelijk is.

Om beter inzicht te geven in de ontwikkelingen die zijn opgenomen in deze perspectiefnota, hebben wij deze onderverdeeld in drie categorieën;

- wettelijke ontwikkelingen waarvan de financiële consequenties op dit moment onzeker zijn
- wensen die er liggen om onze doelstellingen beter te kunnen bereiken
- ontwikkelingen zonder financiële gevolgen.

In dit onderdeel hebben we de wettelijke ontwikkelingen en de wensen voor u op een rij gezet en plaatsen wij dit tegen de financiële context.

Wettelijke ontwikkelingen

In deze perspectiefnota zijn de volgende wettelijke ontwikkelingen in kaart gebracht.

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
1B Implementatie voor- en vroegschoolse educatie		PM	PM	PM	PM
1B Integraal huisvestingsplan (IHP)		PM	PM	PM	PM
1B Taalbevordering		PM	PM	PM	PM
1G Veranderopgave wet inburgering		PM	PM	PM	PM
1H Woonplaatsbeginsel			PM	PM	PM
1I Beschermd wonen LVB (en maatschappelijke opvang)			PM	PM	PM
2D Uitstel Omgevingswet/ Wet kwaliteitsborging voor het bouwen		PM	PM	PM	PM
2G Bodemtaken		PM	PM	PM	PM
3A Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid	PM	PM			
3C Wet elektronische publicaties	PM	PM			
3C Wet open overheid		PM			
4A Herverdeling algemene uitkering gemeentefonds			PM	PM	PM

Wensen om doelstellingen (beter) te bereiken

De volgende maatregelen zouden wij willen doorvoeren om onze doelstellingen (beter) te bereiken

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
1C Renovatie sporthal Doorwerth		55	77	76	75
2H Energietransitie + Financiering opwekinitiatieven + aardgasvrije wijken >personeel en materieelbudget		PM	PM	PM	PM
2I Beleidsplan Dierenwelzijn		5	5	5	5
2J Glasvezel		60			
2L Airborneactiviteiten	0	30	30	30	30
2L Kunstenaarsgemeente	0	50	50	50	50
2O Beheerplannen	60	50	0	0	0
3D Huisvesting gemeentelijke organisatie		PM	PM	PM	PM
3D Vastgoedplan-uitvoeringsdeel		PM	PM	PM	PM
3E Versterking van de regionale samenwerking		51	51	51	51
3E Regionale samenwerking - opgaven		PM	PM	PM	PM
Bijstelling uit PPN	60	301	213	212	211

Financiële context

De gemeente verkeert in financieel onzekere tijden. In de voorjaarsnota heeft u kunnen zien dat vanwege de Corona crisis de gemeente genoodzaakt is dit jaar extra uitgaven te doen en ziet zij haar inkomsten op onderdelen afnemen. Op dit moment is niet duidelijk hoe lang dit zal duren, wat de omvang precies zal zijn en of en in welke mate de gemeente hiervoor gecompenseerd wordt.

De stand van onze Vrije algemene reserve bedraagt per 31-12-2019 € 6.130.000. Eerder zijn al een aantal besluiten genomen waardoor de reserve verder daalt. Na deze mutaties resteert € 4.857.000. Dat is 5,85% van onze begrotingsomvang. Wij adviseren u een nieuwe minimum norm voor de Vrije algemene reserve vast te stellen en verdere daling voorkomen

We zien een groot aantal wettelijke taken/ verplichtingen op ons afkomen waarvan op dit moment nog niet bekend is wat de financiële impact hiervan zal zijn. Het moge duidelijk zijn dat de gemeente- net als de meeste andere gemeenten – niet meer in staat is om nieuwe wettelijke taken en verplichtingen op zich te nemen zonder dat daarvoor voldoende middelen door het Rijk ter beschikking worden gesteld.

Vanzelf sprekend zijn er ook ontwikkelingen in de beleidsvelden waar intensivering gewenst is. Het financieel perspectief maakt echter duidelijk dat er voor al deze ontwikkelingen onvoldoende financiële ruimte is. Op het moment van schrijven van deze perspectiefnota is de meicirculaire nog niet beschikbaar. Dat betekent dat de financiële effecten hiervan nog niet in bovenstaand kader verwerkt zijn. Binnen onze begroting is een deel van het accres gereserveerd totdat het Rijk zekerheid biedt t.a.v. van de hoogte van het accres voor 2020 e.v. Verwacht wordt dat in de meicirculaire voor 2020 en 2021 zekerheid zal worden gegeven. In een aparte brief over de effecten van de meicirculaire zullen we u daarover informeren.

Gezien het bovenstaande is het noodzakelijk om met elkaar overeenstemming te hebben over de kaders die u ons meegeeft richting de begroting 2021. Het College stelt hiervoor de volgende uitgangspunten voor:

1. we bieden een meerjarig sluitende begroting aan op het bestaande takenpakket;
2. tekorten die ontstaan door nieuwe wettelijke taken en/of verplichtingen brengen we apart in beeld. Uitgangspunt is dat we hier vooralsnog geen nieuwe bezuinigingen gaan doorvoeren.
3. indien het financieel perspectief het toe laat, zullen we de wensen om onze doelstellingen (beter) te bereiken in de begroting verwerken. Uw raad wordt gevraagd hiertoe richtinggevende uitspraken te doen.
4. we voeren onderzoek uit naar de gewenste minimumwaarde van de Vrije algemene reserve bij het actualiseren van de financiële verordening.

Uitwerking voorstellen

01 Samenleving

1A. Renkum voor Elkaar

Ontwikkelingen en keuzes

Renkum voor Elkaar 2021

In kwartaal 2 en 3 van 2020 maken wij nadere afspraken met Renkum voor Elkaar om toe te werken naar een hoofdaannemer en onderaannemers, wat de sturing op de netwerkorganisatie vergemakkelijkt en Renkum voor Elkaar meer mogelijkheden geeft de samenwerking tussen de partners beter in te richten.

Zowel bij de afspraken die wij maken in 2020 als de afspraken in 2021 borgen wij de taakstelling op Renkum voor Elkaar.

Ontwikkeling

In de kadernota hebben wij aangegeven dat de algemene voorzieningen dienen te worden versterkt, zodat onze inwoners hier meer en gericht gebruik van kunnen maken.

Keuze

Om de netwerkorganisatie te kunnen versterken verkennen wij de mogelijkheid tot verzakelijking van de organisatie. Wij hebben nu als stip op de horizon, hoofd- en onderaannemerschap, geplaatst om daarmee de sturing op de netwerkorganisatie te vergemakkelijken en de samenwerking tussen de verschillende partners beter in te richten en beter schriftelijk vast te kunnen leggen. Wij onderzoeken of dit juridische construct het best passende model voor vormgeving van de netwerkorganisatie is.

Financiële consequenties

De genoemde ontwikkelingen hebben geen financiële gevolgen.

1B Onderwijs

Ontwikkelingen en keuzes

Wettelijke ontwikkeling - Implementatie voor- en vroegschoolse educatie

Ontwikkeling

Vanaf 1 augustus 2020 is het wettelijk verplicht om 16 uur (ipv 10 uur) VVE aan te bieden met een maximum van 40 weken per jaar. In 2020 is hier nieuw beleid voor opgesteld. Omdat het wettelijk verplichte aantal uren hoger is, nemen ook de kosten van voor- en vroegschoolse educatie toe. Hoeveel de kosten toenemen, is op dit moment nog niet inzichtelijk, wat er mee te maken heeft dat het nieuwe beleid nog in ontwikkeling is en we in september pas weten hoe hoog de verlening Onderwijs Achterstanden van het Rijk in 2021 zal zijn.

Keuze

Het ophogen van het aantal uren van 10 naar 16 uur is een wettelijke verplichting. Hierin kan geen keuze gemaakt worden.

Integraal huisvestingsplan (IHP)

Ontwikkelingen

In 2020 wordt een nieuw IHP in samenwerking met de schoolbesturen opgesteld. De startbijeenkomst kon als gevolg van de Corona-maatregelen niet doorgaan. Deze wordt opnieuw gepland.

In het IHP worden de ambities vastgelegd voor onderwijshuisvesting en wordt op pandniveau aangegeven wat de status is van het betreffende pand en een verbetermaatregel beschreven inclusief de financiële consequenties. De bekostiging vanuit het Rijk voor onderwijshuisvesting is niet toereikend: de eisen worden hoger (op het gebied van duurzaamheid). Deels hebben we deze verantwoordelijkheid al op ons genomen, maar als het gaat om renovatie is het niet duidelijk of de gemeenten of de schoolbesturen verantwoordelijk zijn. Als dat onduidelijk blijft, of de gemeenten verantwoordelijk maar er geen betere bekostiging is, is dat een financieel risico.

Keuze

In het plan wordt een totaalbeeld gegeven van alle onderwijsgebouwen en de financiële consequenties op hoofdlijnen in beeld gebracht. Er wordt een prioritering aangegeven.

Taalbevordering

Ontwikkeling

Uiterlijk eind 2024 is in alle gemeenten, onder regie van de centrumgemeente/ WEB-contactgemeente van de arbeidsmarktregio, een effectieve aanpak van laaggeletterdheid gerealiseerd die:

- a. de doelgroep centraal stelt en daarom inhoudelijk, financieel en organisatorisch is verbonden met het gemeentelijke beleid voor het sociaal domein, de lokale educatieve agenda's waaronder het onderwijsachterstandenbeleid, het bibliotheekbeleid en de rmc-functie voor voortijdig schoolverlaters;
- b. gestoeld is op een duurzame lokale en regionale infra- en netwerkstructuur voor signalering, werving, toeleiding, scholing en terugkomactiviteiten ten behoeve van deelnemers;
- c. gebaseerd is op onderlinge kennisuitwisseling en systematische monitoring van de aanpak van laaggeletterdheid en van de kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van het educatie-aanbod.
- d. bijdraagt aan de gezamenlijke ambitie om een significante groei te realiseren van de deelname aan les- en leeraanbod onder de doelgroep, specifiek de groep met Nederlands als eerste taal.

In elke arbeidsmarktregio is een kwalitatief goed WEB-bekostigd educatie-aanbod beschikbaar van formele en non-formele les- en leeractiviteiten taal, rekenen en digitale vaardigheden, die zijn afgestemd op de leervraag, behoefte, leerstijl en -vermogen van de diverse doelgroepen.

Keuze

Regie via gemeenten voor taalbevordering is een wettelijke verplichting. Hierin kan geen keuze gemaakt worden.

Financiële consequenties

Activiteit (bedragen in €)	2020	2021	2022	2023	2024	cat.
Implementatie voor/ en vroegschoolse educatie	PM	PM	PM	PM	PM	wet
Integraal huisvestingsplan	PM	PM	PM	PM	PM	wet
Taalbevordering	PM	PM	PM	PM	PM	wet
Totaal	PM	PM	PM	PM	PM	

1C Sport en bewegen

Ontwikkelingen en keuzes

Renovatie sporthal Doorwerth

Ontwikkeling

Op basis van het onderzoek invulling binnensport Doorwerth is geconcludeerd dat renovatie van de sporthal Doorwerth de beste optie is. Hiervoor bestaat ook de meeste draagvlak bij de gebruikers. Er komt dus geen nieuwe sportvoorziening bij het LOC. Er wordt een renovatieplan opgesteld voor de sporthal. In 2017 is een krediet afgegeven voor renovatie van circa € 1.200.000. Op basis van het onderzoek invulling binnensport Doorwerth wordt verwacht dat de investering ca. € 2.500.000 zal gaan bedragen. Op basis van het uitgewerkt renovatieplan wordt pas goed inzichtelijk wat de daadwerkelijke investering zal zijn. De extra kapitaallasten op basis van een investering van € 2.500.000 zijn hieronder opgenomen. De overige exploitatielasten worden gedekt door de huurinkomsten.

Keuze

De gemeente heeft een wettelijk verplichting voor de huisvesting van het bewegingsonderwijs. Om de sporthal hiervoor volledig geschikt te maken zijn extra aanpassingen nodig mede als gevolg van uw besluit om geen nieuwe gymzaal bij het LOC te realiseren.

Financiële consequenties

Activiteit (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024	cat.
Renovatie sporthal Doorwerth		55	77	76	75	wens
Totaal		55	77	76	75	

1E Zorg en Veiligheid

Ontwikkelingen en keuzes

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Ontwikkeling

Uitvoering geven aan de 'lokale dynamische aanpak Samen veilig Renkum' die is vastgesteld in december 2019.

In de komende jaren zijn de pijlers met name gericht op:

- Procesoptimalisatie; kosten vooral uit budget uitvoering Sociaal Team
- Vergroten signaalgevoeligheid binnen het Sociaal Team en Renkum voor Elkaar m.b.t. verschillende vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling
- Verdere implementatie verbeterde meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling binnen het Sociaal Team van de gemeente Renkum en Renkum voor Elkaar
- (Blijven) Faciliteren en positioneren van de aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld en kindermishandeling
- Implementeren en borgen interne (werkbegeleiding en procesregie) en externe opschalingsstructuur binnen veiligheidscasuïstiek (Veilig Thuis, veiligheidshuis, beschermingstafel, perspectiefoverleg)
- (Blijven) Investeren in opleiden Sociaal Team op het gebied van theoretische en methodische kennis
- Opstarten project 'Handle With Care'
- Inzetten op een verbeterde ketensamenwerking door het organiseren van netwerkbijeenkomsten
- Starten en borgen van structurele overlegmomenten met belangrijke ketenpartners in complexe en veiligheidscasuïstiek
- Inzetten op het verbeteren en bestendigen van samenwerkingsafspraken met deze ketenpartners (oa gericht op het terugdringen van jeugdoverlast en het terugdringen van weglopers uit een intramurale zorginstelling)
- Aanhaken bij regionale initiatieven en overlegvormen om de aanpak eengerelateerd geweld en mensenhandel lokaal vorm te geven

Keuze

In samenwerking met de regio en de projectleider 'Geweld hoort nergens thuis' zal er gefaseerd uitvoering worden gegeven aan bovenstaande punten.

Door in te zetten op bovenstaande punten wordt tevens geïnvesteerd in het versterken van de relatie tussen het veiligheidsdomein met het sociaal domein.

Financiële consequenties

De genoemde ontwikkelingen hebben geen financiële gevolgen.

1F Minima

Ontwikkelingen en keuzes

Zelfredzaamheid in crisistijd

Ontwikkeling

De verwachting is dat door de Corona-crisis er meer inwoners (ook jongeren) in de armoede en/of schulden terecht gaan komen. Hoeveel dat er zullen zijn, valt nu nog niet te zeggen. Dat is afhankelijk van hoelang de crisis gaat duren en hoe snel de inwoners in staat zijn om er financieel weer boven op te komen.

Keuze

Bij de doorontwikkeling van het integrale en activerende minimabeleid zullen wij vooral richten op regelingen/ondersteuning, die inwoners stimuleren om zelf hun problemen op te lossen en waar mogelijk weer eigen regie over hun leven op te pakken. De voorstellen uit de discussienota zijn hier al op gericht.

Financiële consequenties

De genoemde ontwikkelingen hebben geen financiële gevolgen.

1G Integratie en participatie nieuwkomers

Ontwikkelingen en keuzes

Veranderopgave inburgering

Ontwikkeling

De gemeente werkt aan de veranderopgave inburgering als voorbereiding op meer regietaken op het vlak van de inburgering. Het resultaat van inburgering moet omhoog opdat meer statushouders aan het werk kunnen. Met de nieuwe aanpak krijgt de gemeente meer taken en verantwoordelijkheden voor de hele groep nieuwkomers (statushouders met een bijstandsinkomen en gezinsmigranten met inkomen van partner). De nieuwe aanpak wordt integraal uitgevoerd binnen het sociaal domein en heeft de focus op zorg, onderwijs en participatie.

De nieuwe wet zal per 1 juli 2021 van kracht worden. De rijksbijdrage is nog niet helder, verwachting is dat er meerkosten zijn.

Financiële consequenties

Activiteit (bedragen in €)	2020	2021	2022	2023	2024	cat.
Veranderopgave inburgering		PM	PM	PM	PM	wet
Totaal		PM	PM	PM	PM	

1H Maatwerkvoorzieningen Jeugd

Ontwikkelingen en keuzes

Woonplaatsbeginsel

Ontwikkeling

Het Rijk heeft besloten per 1 januari 2022 (was 2021, maar is met een jaar uitgesteld) het woonplaatsbeginsel zodanig aan te passen, dat gemeenten van herkomst verantwoordelijk worden voor de kosten van zorg met verblijf in voogdij die een jeugdige krijgt. Dit doet recht aan de doelstellingen van de transitie: door te voorkomen dat complexe problematiek ontstaat, is er minder complexe en dus dure zorg nodig. In de huidige situatie betalen gemeenten waar residentiële instellingen gevestigd zijn de kosten voor de kinderen in voogdij. De gemeente Renkum kent dit soort instellingen, en worden daar wel voor gecompenseerd maar deze is ontoereikend. De precieze gevolgen van het wegvallen van de betalingsverplichting en de compensatie in de nieuwe situatie zijn nog niet duidelijk.

Wel zijn er risico's, bijvoorbeeld als er niet goed te achterhalen valt wat de herkomst van de jeugdige is. Het Rijk heeft hier binnen de nieuwe wet wel een vangnet voor ingericht, daar geldt een eigen risico van € 500.000.

Keuze

Niet van toepassing.

Financiële consequenties

Activiteit (bedragen in €)	2020	2021	2022	2023	2024	cat.
Woonplaatsbeginsel		PM	PM	PM	PM	wet
Totaal		PM	PM	PM	PM	

1I Maatwerkvoorzieningen Wmo

Ontwikkelingen en keuzes

Beschermd wonen LVB (en maatschappelijke opvang)

We bieden inwoners met een licht verstandelijke beperking (LVB) die niet langer zelfstandig (thuis) kunnen blijven wonen, een beschermd woon- en ondersteuningsvoorziening. de insteek is gericht op het inzetten van een zo tijdelijk mogelijke ondersteuning, waarbij door middel van casusregie gericht kan worden afgeschaald.

Stand van zaken/ ontwikkeling

Op dit moment dragen wij zelf de verantwoordelijkheid voor beschermd wonen LVB. Vanaf 2022 wordt beschermd wonen verder door gedecentraliseerd vanuit centrumgemeente Arnhem naar de overige regiogemeenten. Een nieuwe objectieve verdeling waarmee deze door decentralisatie gepaard gaat, levert naar alle waarschijnlijkheid financieel nadeel op. Het pad waarlangs de door decentralisatie plaats gaat vinden, is echter behoorlijk verruimd. Er zal langs een 10-jarig ingroeipad sprake zijn van de door decentralisatie. Het financiële nadeel - dat pas gekwantificeerd kan worden zodra het verdelingsmodel hiertoe wordt gepresenteerd - zal hierdoor over een langere

periode uit te smeren zijn, waardoor wij voldoende tijd krijgen om in regionale samenwerking zorgvuldige stappen te zetten in beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis.

Keuze

Aan de raad worden de uitgangspunten om te komen tot een duurzame regionale samenwerking voor beschermd wonen voorgelegd.

Financiële consequenties

Activiteit (bedragen in €)	2020	2021	2022	2023	2024	cat.
Beschermd wonen lvb			PM	PM	PM	wet
Totaal			PM	PM	PM	

1J. Inkomensvoorziening

Ontwikkelingen en keuzes

Beheersing bijstandsbestand

Ontwikkeling

Waar de verwachting was dat lopende 2020-2021 de economie zou vertragen is situatie is onder invloed van de Coronacrisis ineens drastisch gewijzigd. De meerjarige economische verwachtingen worden onder invloed van de Corona-crisis negatief bijgesteld maar de omvang van de economische schade is nog onbekend.

De verwachting is dat deze situatie het absorptievermogen van de arbeidsmarkt negatief zal beïnvloeden. Dit betekent dat het moeilijker gaat worden om inwoners die een al langer een bijstandsuitkering ontvangen naar werk te begeleiden.

Onder invloed van de veranderingen in de conjunctuur zal het macrobudget BUIG meebewegen met de economie.

Keuze

Ervan uitgaande dat het macrobudget BUIG, en daarmee de Rijksbijdrage, meebewegen met de conjunctuur zetten wij in op bestandsbeheersing en consolidatie van de huidige ingezette koers in de uitvoering. Dit betekent dat de focus blijft liggen op activering van het bijstandsbestand, bestandsbeheersing door instroombeperkende maatregelen als bemiddeling aan de poort en naleving.

Financiële consequenties

De genoemde ontwikkelingen hebben geen financiële gevolgen.

02 Omgeving

2A Ruimtelijke ontwikkeling/ Omgevingswet

Ontwikkelingen en keuzes

Implementatie Omgevingswet, onderdeel omgevingsvisie

Ontwikkeling

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld. De wet zou op 1 januari 2021 in werking treden. De nieuwe datum is 1 januari 2022. We kiezen er voor de implementatie calculerend uit te voeren. Dat wil zeggen dat we zorgen dat de basis op tijd op orde is. Bij het opstellen van de omgevingsvisie gebruiken we het bestaande ruimtelijke beleid als basis, we voegen alleen beleid toe op deelgebieden waar nu geen beleid of visie voor is.

U heeft aangegeven heel graag in deze raadsperiode de omgevingsvisie vast te stellen. De uitstel van de inwerkingtreding heeft geen consequenties voor deze keuze. De corona crisis wel, de uitdaging is groot omdat (fysieke) participatie momenteel lastig is.

Keuze

We stellen de omgevingsvisie op in nauwe samenwerking met u, conform het plan van aanpak dat door u is vastgesteld. We maken de omgevingsvisie zo toegankelijk en compact mogelijk. We doen één verbeteringslag door het schrappen van tegenstrijdigheden en overbodige kaders. We voegen alleen beleid toe op deelgebieden waar nu geen beleid of visie voor is (bijv. grootschalige opwek). We passen een integrale benadering toe waardoor afwegingen goed gemaakt kunnen worden. We stellen heldere en eenvoudige kaders en regels (zonder teveel uitzonderingen) op.

Nieuw deelbeleid ontwikkelen we samen met inwoners, bedrijven en organisaties. Hoe we dat gaan doen staat in het plan van aanpak. Vanwege de corona crisis zullen we in eerste instantie digitaal in gesprek gaan met onze inwoners, organisaties en bedrijven.

Implementatie Omgevingswet, onderdeel DSO

Ontwikkeling

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld. De wet zou op 1 januari 2021 in werking treden. De nieuwe datum is 1 januari 2022. We kiezen er voor de implementatie calculerend uit te voeren. Dat wil zeggen dat we zorgen dat de basis op tijd op orde is. Hoewel de inwerkingtreding is uitgesteld zetten wij de werkzaamheden DSO door die in gang zijn gezet.

Keuze

Plansoftware op orde

In april 2020 wordt de aanbesteding voor plan- en toepasbare regelsoftware afgerond. Deze systemen worden in 2020 geïnstalleerd en ingericht, zodat ze gereed staan op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Met deze systemen kunnen de omgevingsvisie, de omgevingsplannen en de toepasbare regels worden ontwikkeld en worden aangeboden aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Deze software is in samenwerking met gemeente Arnhem en gemeente Rheden aangeschaft. Ook in de implementatie zal er een nauwe samenwerking op organisatieniveau blijven.

Data op orde

In het tweede kwartaal van 2020 gaan we starten met het in beeld brengen van alle regels in verordeningen en beleidsstukken, die betrekking hebben op aspecten die de Omgevingswet raken. Deze regels worden beoordeeld op de correcte juridische werking bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Waar nodig zullen verordeningen nog voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden aangepast. Daarnaast worden de regels beoordeeld op het juiste gebruik van begrippen in het licht van de Omgevingswet en worden de regels waar mogelijk toegewezen aan geometrische contouren in voorbereiding op de ontwikkeling van omgevingsplannen.

Vergunningverlening op orde

Met ODRA is een goede samenwerking ontstaan rondom het gereed maken van de vergunningverlening onder de Omgevingswet. De ODRA heeft inmiddels een systeem aangeschaft waarmee vergunningaanvragen onder de Omgevingswet kunnen worden afgehandeld. Met ODRA zijn we in gesprek om het vergunningenproces volledig in het systeem onder te brengen, waar ook de adviesaanvragen aan gemeente Renkum onder vallen.

Door het aangekondigde uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarvan de datum nog niet bekend is, is het onduidelijk aan te geven welk deel naar 2021 wordt verschoven. De verwachting is dat we in elk geval tweede helft van 2020 starten met de inrichting en dat het oefenen van de processen verschuift naar de laatste 6 maanden voor de inwerkingtreding.

Implementatie Omgevingswet, onderdeel omgevingsplan

Ontwikkeling

Zodra de Omgevingswet in werking treedt, kunnen er geen nieuwe bestemmingsplannen en verordeningen, die betrekking hebben op de 'fysieke leefomgeving', meer worden gemaakt/vastgesteld. Als uitzondering geldt dat bestemmingsplannen die al voor de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet in ontwerp ter inzage zijn gelegd nog afgehandeld kunnen worden op basis van oud recht.

Doordat volgens planning het bestemmingsplan voor het buitengebied eind 2020 (in ontwerp) is gemaakt, zijn dan alle bestemmingsplannen in de gemeente digitaal beschikbaar en voldoen ze aan de huidige wetgeving. Voor zover mogelijk zijn ze al gedeeltelijk aangepast aan enkele delen van de nieuwe Omgevingswet. De regels en bestemmingen in de bestemmingsplannen zijn dan nagenoeg overal in de gemeente gelijk. Dit geeft op dat onderdeel een eenvoudiger overgang naar de nieuwe wetgeving en levert daarmee op dit punt veel tijdswinst op voor het omzetten naar een omgevingsplan. Daarna wordt er in principe geen algemeen bestemmingsplan meer gemaakt voordat de Omgevingswet in werking treedt. Na inwerkingtreding worden alleen nog omgevingsplannen gemaakt.

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaan alle regels, voorschriften en plannen die een effect hebben op de 'fysieke leefomgeving' over in een omgevingsplan. In eerste instantie is dit wettelijk geregeld, dat wil zeggen dat de huidige verordeningen en bestemmingsplannen bij wet het nieuwe omgevingsplan zijn. Maar zodra bijvoorbeeld een nieuwe ontwikkeling moet worden gefaciliteerd moet een nieuw omgevingsplan, dat voldoet aan de nieuwe wetgeving, gemaakt worden. In een omgevingsplan worden de kaders, regels, voorschriften en bestemmingen opgenomen die gelden voor (ruimtelijke) ontwikkelingen of initiatieven in de fysieke leefomgeving. Het gaat daarbij om zaken die nu geregeld zijn in bestemmingsplannen, voorschriften uit de APV, bomenverordening, welstandbeleid etcetera.

Keuze

Vooralsnog moet de gemeente per 1 januari 2029 (mogelijk verschuift die datum ook nog omdat de datum voor inwerkingtreding van de Omgevingswet verschuift) voor het hele grondgebied een gebiedsdekkend omgevingsplan hebben. Om dat te realiseren wordt vooralsnog niet eerder dan medio 2022 gestart met grotere (deel)gebiedsdekkende omgevingsplannen. Er is namelijk tijd nodig om de nieuwe wet te doorgronden en succesvol te werken met de complexiteit van alle nieuw te bundelen regels en voorschriften. De medewerkers krijgen daardoor de eerste jaren tijd voor het implementeren van de Omgevingswet en het opstellen van een omgevingsvisie, naast de begeleiding van initiatieven.

Bij de eerste omgevingsplannen zal het in eerste instantie vooral gaan om het zoveel mogelijk één-op-één overzetten van huidige regels en voorschriften en het daarbij schrappen van onnodige en/of dubbele regels.

Bij de eerste omgevingsplannen zal het in eerste instantie vooral gaan om het zoveel mogelijk een-op-een overzetten van huidige regels en voorschriften en het daarbij schrappen van onnodige en/of dubbele regels. Hierbij staat de kwaliteit en integraliteit van de regels voor op. Belangrijk in dit kader is dat de omgevingsvisie en -plannen een kwaliteitsimpuls krijgen door vereenvoudiging, en een grotere mate van integraliteit zodat het eenvoudiger is in gebruik.

Financiële consequenties

Het is nog te vroeg om de gevolgen van het verschuiven van de invoeringsdatum op de implementatie van de omgevingswet te kunnen inschatten.

2D. Omgevingsvergunning

Ontwikkelingen en keuzes

Uitstel Omgevingswet / Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Ontwikkeling

- Uitstel inwerkingtreding van de Omgevingswet.
De Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) regelt voor de gemeente Renkum de vergunningverlening, toezicht en handhaving op milieu- en bouwgerelateerde zaken. De kosten voor de ODRA bedragen ruim € 1,3 miljoen per jaar, waarvan ruim € 1 miljoen voor bouwen en ruim € 300.000 voor milieu. Daar tegenover staat ongeveer € 525.000 aan leges. We zijn als gemeente wettelijk verplicht om milieutaken via de omgevingsdienst te organiseren, voor bouwen geldt deze wettelijke verplichting niet. Een flinke kostenverlaging blijkt op korte termijn moeilijk te realiseren omdat (financiële) afspraken met de ODRA gebaseerd zijn op een overlegstructuur waarin elf partners deelnemen en huidige afspraken voor langere termijn zijn vastgelegd. Mogelijke kostenverlagingen moeten in dit verband worden afgestemd.
Momenteel ontvangt de gemeente voor vergunningaanvragen met betrekking tot milieu geen leges.
- De inwerkingtreding van de Wkb zal niet eerder zijn dan die van de Omgevingswet, dus eveneens per 1-1-22.
- Uitstel overdracht bevoegd gezag voor de bodemtaken.
Tegelijkertijd met de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat ook het bevoegd gezag voor de bodemtaken over van provincie naar gemeenten.
- De ODRA regelt voor ons de toezicht en handhaving op milieu- en bouwgerelateerde zaken.

Keuze

Het invoeren van leges voor het verlenen van milieuvergunningen kan pas als de Omgevingswet in werking is getreden. We stellen voor direct bij de invoering van de Omgevingswet kostendekkende milieuleges te gaan innen. Dit is kostenverhogend voor bedrijven. De invoeringsdatum is 1-1-22 dus milieuleges heffen kan pas vanaf die datum.

De inwerkingtreding van de Wkb heeft grote financiële gevolgen voor onze gemeente. Taken zoals de technische toetsing en een belangrijk deel van het bouwtoezicht (voor gevolgklasse 1) worden niet meer voor de gemeente door de ODRA uitgevoerd. Maar de ODRA moet wel andere (extra) taken uitvoeren. Zo moet bijvoorbeeld gecontroleerd worden of de kwaliteitsborger gecertificeerd is, of de toegepaste instrumenten die de kwaliteitsborger gebruik wel geschikt zijn en moet het "as built" dossier van de opdrachtgever in ontvangst worden genomen en opgeslagen. Doordat voor de uitvoering van laatstgenoemde taken geen leges kunnen worden geheven, en de bouwleges (grotendeels) niet meer opgelegd kunnen worden, zal een belangrijk deel van onze legesinkomsten verdwijnen. Wat dit uiteindelijk voor ons betekent is nu nog onduidelijk maar wordt meegenomen in het onderzoek naar de kostendekkendheid van de leges, waar we recent opdracht voor hebben gegeven. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek en de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet kan de legesverordening in de loop van 2021 worden aangepast.

Op 9 april 2020 is door het AB ingestemd met de probleem en risicoanalyse milieutoezicht regio Arnhem en deze zal op korte termijn worden voorgelegd aan ons college. Het besturingsmodel is in de basis ingericht en geschikt om te gebruiken voor de concrete programmering van het milieutoezicht in 2021. De documenten gaan na vaststelling door het college ter kennisname naar de gemeenteraad en naar de provincie (IBT).

Financiële consequenties

Activiteit (bedragen in €)	2020	2021	2022	2023	2024	cat.
Uitstel Omgevingswet / Wet kwaliteitsborging voor het bouwen			PM	PM	PM	wet
Totaal			PM	PM	PM	

De financiële gevolgen van de beschreven ontwikkelingen zijn nog te onduidelijk om hier te kunnen verwerken. Wij informeren u zodra we meer weten hierover.

2G. Milieu en duurzaamheid

Ontwikkelingen en keuzes

Bodemtaken

Ontwikkeling

Uitstel overdracht bevoegd gezag voor de bodemtaken.

Keuze

Tegelijk met de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat het bevoegd gezag voor veel bodemtaken waarvoor de provincie nu het bevoegd gezag is, over van provincie naar de gemeente. Het gaat dan om het beheer van bodeminformatie, adviesdiensten en toezicht op bodemsaneringen. We willen deze werkzaamheden door de ODRA laten uitvoeren. De kosten die hier mee gepaard gaan en de bijdrage die we ontvangen van de provincie zijn op dit moment nog niet bekend.

Financiële consequenties

Activiteit (bedragen in €)	2020	2021	2022	2023	2024	cat.
Bodemtaken			PM	PM	PM	wet
Totaal			PM	PM	PM	

2H. Energie en klimaat

Ontwikkelingen en keuzes

Energietransitie

Ontwikkeling

Regierol energietransitie

De ambities op het gebied van klimaat en energie zijn op alle fronten groot. De rijksbijdrage in de decembercirculaire 2019 voor de klimaat toont dat maar weer aan. De gemeentelijke ambitie is om in 2040 klimaatneutraal te zijn.

Er gebeurt ontzettend veel op dit moment: visie op Grootschalige Opwek, Transitievisie Warmte, Regionale Energie Strategie (RES), lokale initiatieven voor grootschalige opwek (zoals de zonnevelden Quadenoord), wijken die aardgasvrij willen/moeten worden, maar ook samenwerkende wijkinitiatieven die hun woningen willen verduurzamen. Dit maakt dat er steeds meer initiatieven ontstaan en er steeds meer gevraagd wordt van de gemeente als regisseur. Op dit moment beschikt de gemeente over een jaarlijks budget Energie & Klimaat van € 31.500 en 1,9 fte. Dit is onvoldoende om deze groeiende regierol op een goede manier te blijven uitvoeren. Dit geldt zowel voor de financiële als de personele capaciteit.

Keuze

Waarom extra personeels- en materieel budget?

1. Het aantal inwoners, wijkinitiatieven, bedrijven(terreinen) en maatschappelijke instellingen (zoals scholen) die een bijdrage willen leveren aan de energietransitie, groeit. Dat vraagt meer van de regierol van de gemeente. Er is extra budget nodig om dit te faciliteren. Meer inwoners die actief worden, betekent meer vragen aan het EnergieLoket, meer actieve wijken betekent meer bijeenkomsten die mensen zelf organiseren, maar die wij faciliteren, meer wijken die met een intensief Wijk van de Toekomst traject willen starten, etc.
2. Niet iedereen kan de noodzakelijke energietransitie zelf betalen. Wij willen graag extra middelen beschikbaar stellen voor mensen met lage inkomens die zelf hun bijdrage aan de energietransitie niet kunnen betalen.
3. De Regionale Energie Strategie vraagt veel van onze organisatie, ook de komende jaren. In de RES Arnhem Nijmegen werken alle gemeenten en stakeholders in onze regio uit waar we regionaal bekeken energie kunnen opwekken en warmte kunnen halen. Het is een intensief

traject waarin we continue schakelen tussen de discussie regionaal en de vertaling naar onze gemeente. Hier willen wij onze inwoners en stakeholders lokaal graag op een goede manier bij betrekken.

Financiering opwekinitiatieven

Ontwikkeling

Wij constateren een toenemende vraag naar financiering van (haalbaarheid van) energie-opwekinitiatieven. In de RES en onze eigen visie op Grootschalige Opwek gaan wij aangeven hoe we onze gemeente in de toekomst van duurzame energie kunnen voorzien. De (voor)financiering hiervan is een groot vraagstuk op dit moment. Wij starten dit jaar een verkenning naar dit vraagstuk.

Financiering aardgasvrije wijken

Ontwikkeling

Ook het organiseren van aardgasvrije wijken is een enorme opgave die ons te wachten staat. We starten nu klein, met Heveadorp als eerste wijk die een verkenning uitvoert. De komende jaren moet dit proces in meer wijken opstarten willen we de doelstellingen bereiken. Uiteindelijk moet er voor elke wijk een wijkuitvoeringsplan komen waarin precies is uitgewerkt hoe de wijk van het gas af gaat. Dit zijn intensieve processen met alle betrokkenen in een wijk, die professionele begeleiding vragen.

De warmtevisie die we dit jaar opstellen, vormt de start van dit traject.

Financiële consequenties

Activiteit (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024	cat.
Energietransitie + Financiering opwekinitiatieven + aardgasvrije wijken > personeel- en materieel budget		PM	PM	PM	PM	wens
Totaal		PM	PM	PM	PM	

2I. Dierenwelzijn

Ontwikkelingen en keuzes

Beleidsplan Dierenwelzijn

Ontwikkeling

Conform het coalitieakkoord gaan we een beleidsplan Dierenwelzijn opstellen. Door de grote werkvoorraad dreigt de opstelling te vertragen. Volgens de huidige planning zal dat in 2021 gereed zijn. Het plan kan eerder gereed zijn, door het opstellen uit te besteden.

Keuze

Om meer zekerheid te hebben dat een dergelijk plan tijdig wordt opgesteld en om de werkvoorraad te ontlasten, kunnen we het opstellen uitbesteden (€ 20.000). Uit financiële overwegingen wordt hier vooralsnog niet voor gekozen.

Financiële consequenties

Activiteit (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024	cat.
Uitvoeren beleidsplan dierenwelzijn		5	5	5	5	wens
Totaal		5	5	5	5	

2J. Ondernemen en bedrijvigheid

Ontwikkelingen en keuzes

Glasvezel

Ontwikkeling

Glasvezel in alle kernen. De kern Oosterbeek is een aantal jaren geleden aangesloten op glasvezel. Het buitengebied in 2019. De overige kernen zijn nog niet voorzien van glasvezel.

Dit is extra actueel gezien de Coronacrisis en het vele thuiswerken, zorg op afstand e.d.

Keuze

Laten aanleggen van glasvezel in de overige kernen. Op dit moment is onduidelijk of en hoeveel budget hier voor nodig is. Inschatting is dat € 60.000 nodig is voor toezicht e.d.

Financiële consequenties

Activiteit (bedragen in €)	2020	2021	2022	2023	2024	cat.
Glasvezel		60				wens
Totaal		60				

2L. Kunst, cultuur en cultuurhistorie

Ontwikkelingen en keuzes

Kernkwaliteiten Landschap, kunstenaarsgemeente en Airborne

In de Cultuurvisie 2017-2020 is benoemd dat landschap, kunstenaarsgemeente en Airborne onze kernkwaliteiten zijn. Deze kernkwaliteiten zijn enorm belangrijk voor onze toeristisch-recreatieve sector. En daarmee voor de horeca en werkgelegenheid. Inzet op kernkwaliteiten betekent ook inkomsten voor de gemeente in de vorm van toeristenbelasting. Daarnaast dragen deze kernkwaliteiten bij aan het welbevinden van onze inwoners, hetzij als bezoeker, vrijwilliger of werknemer binnen de kunst- cultuur-, cultuurhistorische sector of binnen recreatie en toerisme. Daarom is in de Kadernota Sociaal Domein opgenomen dat kunst & cultuur bijdragen aan ontmoeting én eenzaamheid tegengaan.

Op onze kernkwaliteiten is sinds 2004 structureel bezuinigd, waarbij uiteindelijk alleen budget voor de basisactiviteiten overeind bleef. Daarmee is de doelstelling niet haalbaar.

Om aan de doelstellingen in de bovengenoemde beleidsstukken invulling te kunnen geven, heeft uw raad tot en met 2020 incidentele budgetten beschikbaar gesteld.

In de Perspectiefnota 2019-2023 is tevens aangegeven dat er voor dit cluster is gekozen om meer inkomsten te verwerven. Dat betekent echter dat personele inzet, maar ook lichte financiële armslag van de gemeente noodzakelijk is. Fondsen en provincie geven vaak pas budget wanneer

de gemeente ook budget beschikbaar stelt voor cofinanciering. Hiervoor is het noodzakelijk om extra structureel budget op te nemen.

Hiermee kunnen wij de doelstelling halen en houden wij, met het up-to-date houden van ons cultureel aanbod (inclusief Airborne), onze gemeente aantrekkelijk voor recreanten en toeristen en stimuleren daarmee werkgelegenheid voor horeca, middenstand én genereren inkomsten voor onze gemeente.

Airborneactiviteiten

Ontwikkeling

Om de kernkwaliteit Airborne goed uit te blijven dragen en aantrekkelijk te blijven als Airbornegemeente is het noodzakelijk om de huidige Airborneactiviteiten in stand te houden, zoals bv Renkum Airborne. Vanaf 2021 komen kosten voor onderhoud monumenten, facilitaire zaken en gastheerschap ten laste van het budget Airborne, zonder overzetting van middelen hiervoor.

Structurele budgettaire ruimte is nodig voor nieuwe activiteiten op de pijlers beseffen en beleven, zoals bv de Wandelroute in Wolfheze en The White Ribbon Mile. Daarmee willen wij lokale activiteiten direct ondersteunen of middels cofinanciering voor aanvraag van subsidie bij provincie/fondsen. Zij stellen vaak als een voorwaarde dat een gemeente financieel participeert.

Keuze

Structureel budget beschikbaar stellen of Airborne geen kernkwaliteit te laten zijn, met impact op de regionale samenwerking en lokale werkgelegenheid in de cultuur-, historische- en toeristisch-recreatieve sector.

Kunstenarsgemeente

Ontwikkeling

Om de kernkwaliteit Kunstenarsgemeente goed uit te blijven dragen en aantrekkelijk te blijven als kunstenaarsgemeente is het noodzakelijk om de huidige kunst- en cultuuractiviteiten in stand te houden. Eind 2020 presenteren wij uw raad een nieuw uitvoeringsplan Cultuurvisie. Dat heeft alleen zin wanneer er budget beschikbaar is om nieuwe lokale activiteiten te initiëren, zoveel mogelijk gekoppeld aan recreatie en toerisme, vrijwilligerswerk en werkgelegenheid.

Als kunstenaarsgemeente dragen wij nu niet bij aan de "maak"kant of uitvoeringskant van de kunsten. Er gaat geen geld naar kunstenaars, podiumkunsten of (muziek) verenigingsleven.

Om serieus genomen te worden door provincie/fondsen/kunstenaars is een reëel bedrag noodzakelijk om een goede opdracht te kunnen verstrekken, of goed te zorgen voor de lokale organisaties.

(Bv wanneer wij een kunstenaar een opdracht geven voor bv kunst in Renkum Centrum is een bedrag van € 15.000 minimaal). Omdat er geen 1% regeling is bij bouwprojecten, komen deze initiatieven (deels) ten laste van het budget kunst- en cultuur.

Met het gevraagde bedrag willen wij lokale activiteiten direct ondersteunen of middels cofinanciering voor aanvraag van subsidie bij provincie/fondsen. Zij stellen vaak als een voorwaarde dat een gemeente financieel participeert.

Keuze

Het is noodzakelijk om extra middelen beschikbaar te stellen, of de ambitie van het zijn van een kunstenaarsgemeente te laten varen.

Financiële consequenties

Activiteit (bedragen in €)	2020	2021	2022	2023	2024	cat.
Airborneactiviteiten		30	30	30	30	wens
Kunstenaarsgemeente		50	50	50	50	wens
Totaal		80	80	80	80	

20 Groenonderhoud

Ontwikkelingen en keuzes

Biodiversiteit

Ontwikkeling

Met de veranderingen in ons klimaat verwachten we meer overlast van invasieve exoten en van plaagsoorten in de openbare ruimte, zoals eikenprocessierups en japanse duizendknoop. Ongetwijfeld zullen we in de toekomst ook met andere soorten te maken krijgen.

Deze plaagsoorten bestrijden we zoveel mogelijk door gebruik te maken van natuurlijke vijanden. Daarvoor is een verhoging van de biodiversiteit nodig, waar ook deze natuurlijke vijanden een plek in hebben. Een voorbeeld daarvan is om onze bermen en plantsoenen om te vormen naar een begroeiing met een hogere biodiversiteit.

Beheerplannen

Ontwikkeling

We willen als gemeente meer in control zijn en minder ad. hoc werken aan onze objecten en processen in de buitenruimte (wegen, riolering, meubilair, groen, verkeer enz.) en daarmee meer grip hebben op de actuele staat van die objecten en processen. We hebben dan beter zicht hoe we aan onze zorgplicht voldoen en we voorkomen dat er kapitaalvernietiging ontstaat door achterstanden. Daarnaast kunnen we, als we planmatiger werken, integralere oplossingen bieden, beter communiceren en meer werk met werk maken.

Keuze

Voor elk vakgebied binnen het beheer van de openbare ruimte willen we inzichtelijk maken wat de totale kosten zijn voor organiseren en uitvoeren van: aanleg, dagelijks beheer, onderhoud en vervanging/ reconstructie van de objecten (assets) met een bepaalde kwaliteit. De kosten voor organiseren en uitvoeren van beheer en onderhoud leggen we vast in beheerplannen.

Voor vastgoed en riolering hebben we in het verleden dergelijke plannen opgesteld. Voor de andere disciplines (bijv wegen, groen, straatreiniging, straatmeubilair, verkeer, evenementen) nog niet in voldoende mate. Voor wegen en vastgoed zijn reeds uren en budget opgenomen om nieuwe beheerplannen op te stellen. Voor riolering alleen budget. Voor overige disciplines zijn geen uren en budget beschikbaar. We willen kennis en capaciteit inhuren om de beheerplannen voor de overige disciplines op te stellen.

Financiële consequenties

Activiteit (<i>bedragen x € 1.000</i>)	2020	2021	2022	2023	2024	cat.
Beheerplannen	60	50				wens
Totaal	60	50				

Biodiversiteit

Wij verwachten binnen de bestaande groenbudgetten voldoende te kunnen doen aan het verhogen van de biodiversiteit.

03 Organisatie

3A. Dienstverlening

Ontwikkelingen en keuzes

Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid

Ontwikkeling

Sinds 1 juli 2018 is dit besluit van kracht. De reden voor het woord tijdelijk in de naam is dat de grondslag uiteindelijk wordt geleverd door de Wet digitale overheid. In het Besluit is bepaald dat websites en mobiele apps van Nederlandse overheidsinstanties moeten voldoen aan de toegankelijkheidseisen. Hierover moet verantwoording worden afgelegd in een toegankelijkheidsverklaring. Hiervoor gelden verschillende ingangsdata, op 23 juni 2021 moeten alle websites en mobiele apps voldoen. Om hieraan te voldoen zijn al de nodige maatregelen getroffen. Om een beeld te hebben in hoeverre we voldoen en welke maatregelen nog getroffen moeten worden wordt er in het 2e kwartaal een onderzoek uitgevoerd. De eventuele benodigde aanvullende maatregelen zullen dan in de najaarsnota 2020 en begroting 2021 worden meegenomen.

Keuze

Het betreft een wettelijke verplichting.

Financiële consequenties

Activiteit (bedragen in €)	2020	2021	2022	2023	2024	cat.
Besluit digitale toegankelijkheid	PM	PM				wet
Totaal	PM	PM				

3C Organisatie en bedrijfsvoering

Ontwikkelingen en keuzes

Wet elektronische publicaties

Met de Wet elektronische publicaties wordt de bekendmaking van beleidsregels en officiële bekendmakingen en ter inzage leggingen geregeld en wordt vanaf 1-1-2021 van kracht. Voorbereidende acties hierop lopen, op dit moment is nog geen zicht op de incidentele en structurele gevolgen hiervan. In de najaarsnota en de begroting 2021 zal dit duidelijk zijn en worden opgenomen.

Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) wordt de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De behandeling van het wetsvoorstel is opgeschort omdat de Raad van State in beeld wil hebben welke impact deze nieuwe wet op overheden heeft. De huidige Wob gaat meer uit van passieve openbaarheid (inwoners moeten stukken opvragen), terwijl de nieuwe wet actieve openbaarheid voorop wil stellen (gemeente vergroot vindbaarheid stukken en zet meer op de website). Zodra duidelijkheid is over de verdere behandeling van de wet, zal in de najaarsnota en/of de begroting een inschatting worden gemaakt van de benodigde maatregelen en kosten.

Financiële consequenties

Activiteit (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024	cat.
Wet elektronische publicaties	PM	PM				wet
Wet open overheid		PM				wet
Totaal	PM	PM				

3D. Huisvesting / Gemeentehuis

Ontwikkelingen en keuzes

Huisvesting gemeentelijke organisatie

Ontwikkeling

Op basis van het besluit in 2020 voor de huisvesting van de gemeentelijke organisatie (gemeentehuis en gemeentewerf) vindt een verdere planuitwerking plaats.

Keuze

In de huisvestingsstudie worden verschillende scenario's uitgewerkt voor het gemeentehuis en de gemeentewerf. Voor het gemeentehuis zijn dat renovatie afgezet tegen nieuwbouw en huur. Voor de gemeentewerf zijn dat gedeeltelijke renovatie/nieuwbouw afgezet tegen volledige nieuwbouw. Per scenario worden de investeringen en exploitatiekosten in beeld gebracht. Deze kosten liggen hoger dan de huidige beschikbare budgetten. De exacte bedragen komen terug in de studie. Pas na keuze uit de scenario's kunnen de financiële gevolgen opgenomen worden.

Vastgoedplan-uitvoeringsdeel

Ontwikkeling

In februari 2020 heeft uw raad het vastgoedplan-beleidsdeel vastgesteld. Op basis van dit plan wordt het uitvoeringsdeel opgesteld. In het uitvoeringsplan wordt op pandniveau aangegeven wat de status is van het betreffende pand en een verbetermaatregel beschreven. Onderdeel van het plan is ook het nieuwe duurzaam meerjaren onderhoudsplan (DMJOP) inclusief de financiële consequenties.

Keuze

In het plan wordt een totaalbeeld gegeven van alle gemeentelijke eigendommen en een doorkijk van de financiële consequenties. Er wordt een prioritering aangegeven. Het nieuwe DMJOP zal naar verwachting gedekt kunnen worden uit de huidige beschikbare budgetten.

Financiële consequenties

Activiteit (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024	cat.
Huisvesting gemeentelijke organisatie		PM	PM	PM	PM	wens
Vastgoedplan - uitvoeringsdeel		PM	PM	PM	PM	wens
Totaal		PM	PM	PM	PM	

3E.Samenwerkingsverbanden

Ontwikkelingen en keuzes

Versterking van de regionale samenwerking

Ontwikkeling

In het voorjaar van 2019 hebben de colleges van de gemeenten die samen de Regio Arnhem Nijmegen vormen het initiatief genomen om na te denken over versterking van de regionale samenwerking. De noodzaak voor deze versterking werd/ wordt gevoeld, omdat de opgave en ambities waar we als regio voor staan groot zijn en een meer integrale aanpak en sterkere besturing vragen. Daarnaast zijn we als regio nu niet herkenbaar en slecht vindbaar voor partners. Ook zorgt het lichte netwerk van overlegtafels er ook voor dat er weinig transparantie is en de democratische legitimiteit ontbreekt.

Keuze

Ondertussen is het voorstel voor een versterkte Regio Arnhem Nijmegen gereed. De besluitvorming hierover heeft vanwege de Covid-19 situatie echter vertraging opgelopen. De besluitvorming was eerst voorzien voor mei/ juni dit jaar, maar staat nu gepland voor na de zomer. Op basis van het voorstel dat door de stuurgroep voor kennisgeving naar de gemeenten is verstuurd, is het in ieder geval duidelijk dat de basisbijdrage voor de nieuwe/ versterkte regio hoger wordt. De bijdrage voor de regio was €0,88 per inwoner en wordt – na goedkeuring door de regiogemeenten van de nieuwe gemeenschappelijke regeling – vanaf 2021 €2,50 per inwoner. Deze bijdrage is voor de bestuurlijke en organisatorische basis van de samenwerking. Deze basis is het regiobureau met een bezetting van 11 fte voor proces- en secretariële ondersteuning, lobby en profilering.

Naast de basisbijdrage voor het regiobureau blijft de bijdrage van €1 per inwoner voor Stichting The Economic Board (vooralsnog) in stand. De basisbijdrage voor de regio, inclusief The Economic Board wordt in de nieuwe situatie dan in totaal €3,50 per inwoner, oftewel €109.683. Dit is €50.827 meer dan onze huidige bijdrage. Overigens wordt eind 2020 ook het verlengingsbesluit aan de regiogemeenten voorgelegd voor het opnieuw financieren van The Economic Board voor een periode van vijf jaar. De bijdrage voor The Economic Board kan mogelijk dus nog wijzigen.

Omdat de basisbijdrage voor de nieuwe/ versterkte regio nu bekend is, hebben we besloten om de verhoogde basisbijdrage – vooruitlopend op goedkeuring van de nieuwe gemeenschappelijke regeling – alvast mee te nemen in de Perspectiefnota en Voorjaarsnota. Wat we nog niet meenemen is onze eventuele bijdrage aan de vijf opgaven van de regionale agenda. Dit zijn allen opgaven die we niet op de schaal van Renkum kunnen adresseren en waarvoor regionale samenwerking noodzakelijk is. Er wordt op dit moment door de regio nog gewerkt aan het uitwerken van deze opgaven, waardoor er nog niet met zekerheid bedragen kunnen worden genoemd. Deze kunnen pas in het najaar exact worden gegeven.

In de stukken van de stuurgroep wordt echter gevraagd aan de gemeenten om toch alvast rekening te houden met een bepaald kostenbeslag voor de opgaven. Op basis van de bedragen die de afgelopen jaren door de regiogemeenten via de 'collectezakmethode' zijn besteed aan programma's/ samenwerkingsprojecten vanuit de PFO's kan volgens de regio worden uitgegaan van een bijdrage aan de opgaven van tussen de €3 en €7 per inwoner. Aangezien we als Renkum niet altijd financieel (en in uren) hebben bijgedragen aan de programma's en projecten van de regio (maar wel de vruchten daarvan hebben geplukt), is onze huidige bijdrage vanuit de

beleidsbudgetten niet in de grootte van deze €3 tot €7 per inwoner. Het gaan meedoen aan de opgaven van de regio vraagt dus ook op dit vlak om een grotere bijdrage van ons aan de regio.

Afhankelijk van de keuze of we wel of niet meedoen aan een bepaalde opgave – daarover beslist uiteindelijk de raad – zal de bijdrage hiervoor afkomstig moeten zijn uit de (incidentele of structurele) beleidsbudgetten gerelateerd aan de betreffende opgave. We moeten het werk dat in de regio gebeurt namelijk zien als een (gedeeltelijke) transitie van het gemeentelijk beleid/ werk naar regionaal werk. Aangezien onze beleidsbudgetten beperkt zijn, kan dat betekenen dat deze budgetten moeten worden verhoogd.

We kunnen onze bijdrage aan de opgaven overigens verminderen door (meer) personele inzet te leveren voor de opgaven waar we aan meedoen. De personele inzet zal in de opgaven namelijk onderling worden verrekend, wat betekent dat gemeenten tegenover de financiële bijdrage een retourbetaling krijgen op basis van de personele inzet die ze leveren. Daarmee dragen we dan bovendien meer dan nu voor ons deel bij aan de regionale samenwerking.

Financiële consequenties

Activiteit (bedragen in € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024	cat.
Versterking regionale samenwerking		51	51	51	51	wens
Regionale samenwerking - opgaven		PM	PM	PM	PM	wens
Totaal		51	51	51	51	

04 Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en vpb

4A. Algemene uitkering

Ontwikkelingen en keuzes

Herverdeling algemene uitkering gemeentefonds

Het rijk werkt aan een herziening van het totale gemeentefonds. Met deze herziening wordt onder meer beoogd de vastgestelde knelpunten in de verdeling van de middelen voor het sociaal domein op te lossen. De eerste uitkomsten van de herverdeling gaven een erg nadelig beeld voor de plattelandsgemeenten. Daarom is besloten de herverdeling uit te stellen tot 2022. In de tussentijd wordt aanvullend onderzoek uitgevoerd. De verwachting is echter dat dit er niet toe leidt dat het probleem voor de kleinere gemeenten volledig wordt opgelost. Als maximaal scenario wordt een nadeel van € 100 per inwoner genoemd, dat zich volgens de vermoedelijke overgangsregeling opbouwt met € 25 per inwoner per jaar vanaf 2022.

Meicirculaire en septembercirculaire algemene uitkering gemeentefonds

Op basis van de nieuwe begrotingsuitgangspunten in de Begroting 2020 is de berekening van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds in de begroting in principe gebaseerd op de meicirculaire. Ten aanzien van de septembercirculaire hanteren wij het voorzichtigheidsprincipe. De septembercirculaire 2019 liet vanaf 2020 een stijging van de rijksuitgaven zien. Dat werkte door in de uitkeringen van het Gemeentefonds. Het instabiele karakter van de septembercirculaire maakt dat de verwerking daarvan in de meerjarenbegroting terughoudend is benaderd. Met het oog op de gewenste financiële stabiliteit én daarmee een vermindering van de afhankelijkheid van deze fluctuaties. We hebben de septembercirculaire daarom alleen verwerkt voor die onderdelen die meerjarig stabiel zijn in te schatten. De stijging van het zogenaamde acres is zoveel als mogelijk gereserveerd. Het gaat om de volgende bedragen: 2020: € 306.000; 2021: € 432.000; 2022: € 251.000. Op basis van de informatie uit de mei- en septembercirculaire 2020 zal worden bepaald of deze reserveringen noodzakelijk blijven.

Financiële consequenties

Activiteit (bedragen in €)	2020	2021	2022	2023	2024	cat.
Herverdeling algemene uitkering gemeentefonds			PM	PM	PM	wet
Totaal			PM	PM	PM	

4B. Belastingen

Ontwikkelingen en keuzes

OZB

Ontwikkeling

In de begroting 2020 was voorgesteld de OZB met ingang van 2020 te verhogen met 4%. Achterliggende reden was dat dit zou leiden tot de gewenste meerjarige stabiliteit, zonder dat er (opnieuw) een noodzaak zou zijn om in te grijpen in doelstellingen/ taken van de gemeente.

Bij de raadsbehandeling van de begroting 2020 is een amendement aangenomen met de volgende strekking: "Om tot een structureel meerjarig sluitende begroting te komen worden de OZB-inkomsten vanaf 2021 nog met 4% extra verhoogd. De geplande extra OZB-verhoging voor 2021 en verder wordt heroverwogen indien er geen sprake is van onverwachte grote financiële tegenvallers in 2020 (waaronder een sterk verminderd accres ten opzichte van de Septembercirculaire), waardoor de begroting niet structureel sluitend gemaakt kan worden."

In de meerjarenbegroting is gerekend met een OZB-verhoging van 4% met ingang van 2021. De voorjaarsnota 2020 en deze perspectiefnota tonen aan dat het, ook na deze OZB-verhoging, lastig is om tot een sluitende begroting te komen.

Keuze

De OZB-verhoging van 4% conform de geamendeerde begroting 2020 doorvoeren met ingang van 2021.

Financiële consequenties

De genoemde ontwikkelingen hebben geen financiële gevolgen.